Қазақстан-Ресей медициналық университеті

Психиатрияның даму тарихы және оның негізгі бағыттары

Орындаған: Локашева Г.К.
Тобы: 507 “Б”

Қабылдаған: Жусупова Э.Т.

Психиатрия (психе – жан, иатрия — емдеу) – психикалық аурулардың көріністерін, этиологиясын және патогенезін, ауру ағымының заңдылықтарын, мүмкін болатын асқынуларын, емдік шараларың және реабилитациясын қарастыратын ғылым

Психикалық бұзылулардың үш дәрежесі бар:
Психотикалық жағдай (психоз) мінездемеленеді көрсетілген бұзылыстарының біреуімен (сана сезімінің алжасуы, сандырақ идеялары, галлюцинациялар) және өз жағдайын сын ретінде бағаламауымен. Психотикалық емес (шекаралық) психикалық бұзылулар мінездемеленеді эмоциональды және ерік-қозғалыстық өзгерулері мен, бірақ науқастар сын ретінде бұзылуларды бағалайды. Дефектілі-органикалық бұзылулар мінездемелінеді интеллектуальдік өзгерістермен, бұл ес, назар және ойлау сфералары.

Психиатрияның тарихи дамуы

1. **Ежелгі кезең-** ерте заманнан эллиндік медицинаның пайда болуына дейін.Бұл кезең науқастың ақаулы іс-әрекеттерінің примитивті-теологиялық түсінігін қарастырған. Жан аурулары бар науқастарға ешқандай медициналық көмек ұйымдастырылмаған.
2. **Ерте гректік-римдік медицина** –шартты түрде 6-7 ғасыр біздің эрамызға дейінгі уақытты қамтиды. Бұл кезеңде жан ауруы бар науқастарға көмек көрсетуге ынталана бастаған. Осы аурулар табиғи (нағыз) өзгерістер деп қарастырылған . Психикалық бұзылыстарды теологиялық тенденциядан тыс түсінуге алғашқы қадамдар (Гипократтық конституция және темперамент, истерия, ауру дамуында жан мен тәннің өзара әсері туралы зерттеулерінде) жасалған. Гиппократ (460-370 гг до н.э.): меланхолия, мания, френия, эпилепсия. Психикалық бұзылыстардын гуморальдік теориясы

3. Орта ғасыр кезеңі (инквизиция) – ғылыми көзқарас деңгейіне дейінгі регресспен сипатталады. Науқастарға деген көзқарас қарама-қайшы, психикалық бұзылулар «сайтандар әсерінен» деп санау, қоғамда оларға деген жеккөріништілікпен және оларды инквизиция аланда өртеген болатын. Бірақ бұл кезеңде Парцельс химиотерапияны ұсынды және Шығыс медицинасы жақсы дамыды. Жан ауру бар науқастарға арналған алғашқы госпиталь ашылған (Багдад госпиталі), оны басқарған Гази болған. Гази науқастарды емдеуде психологиялық анализ бен емдік әдістер қолданған

Қайта өрлеу кезеңі

Леанардо Да Винчи ми анатомиясын және Микеланжело екеуі психикалық науқастардың мимикаларын суреттейді. Феликс Платтер (1537-1614) : бірінші психикалық аурулардын жіктелуі. Психикалық аурулардын себептерін екіге бөлу: ішкі және сыртқы. Джероламо Кардано ауруды емдеу үшін науқас дәрігерге сену керек деген тұжырым жасайды. У.Харвей кардиоцентірлік теориясын ұсынады. Томас Сиденхем истерияның түрлері сипаттады. 4. 18 және 19 ғасырдың басы – психиатрияның медицинаға ену кезеңі (Ф.Пинель және Дж. Коннолли). Ф.Пинель реформасы (1745-1826): науқастарды түрмеден шығарып; оларды ауру ретінде санау. Дж. Конноли (1828): шынжырлардан

Жан ауруы бар науқастарды қинамау принципі талқыланды. Психиатриялық көмек үшін ауруханаларын салу, онда зерттеу жұмыстарын жүргізу. Осы зерттеулер көмегімен симптоматологиялық психиатрия дамыған. А.Л. Ж.Бейль (1882): үдемелі параличтің клиникасын қарастыру. Ж. Эскироль (1838): ремиссия және интермиссия ұғымдары, иллюзия мен галлюцинциялар арасындағы айырмашылығы ; Н. Нойман (1814-1884): бірінғай психоз концепциясы. Е.Морель (1859): дегенерация теориясы 5. Э. Крепелиннің нозологиялық психиатрия кезеңі – психикалық бұзылыстардың нозологиялық жіктелуін құрастыру. Эмиль Крепелин (1856-1926) – нозологиялық бірлік, емдеудің этиопатогенетикалық негізделген әдістерін жасауға мүмкіндік ашты.

Невроз және психоневроз шекаралық жағдайларын зерттей отырып «кіші психиатрия» терминін енгізген. В.Гризингер (1845) – психикалық аурулар бұл мидың ауруы. Француз психиатрлары Морель (1809-1873) мен Маньян (1835-1909) психикалық аурулардың шығуындағы тұқым қуалаушылықтын ролін зерттеуге негіз қалады. К.Кальбаум (1828-1899) – нозологиялық бірліктерге бөлуге әрекет жасады, кататонияның сүреттемесін берді. Е. Блейлер (1911): шизофрения ;

1779 жыл – Петербургта бірінші психиатриялық госпиталь ашылды.

1809 жыл — Мәскуде Преображеский психиатриялық аурухана ашылды. И.М.Балинский (1827-1902) – Петербургтін медико-хирургиялық академиясында 1857ж. психиатрия курсын оқи бастады. И.П. Мержеевский (1838-1908) балалардың психикалық ауруларын зерттеуде әрі Ресейдегі психикалық ауру балаларға жәрдем ұйымдастыруда алғашқы қадамдар жасады. С.С. Корсаков (1854-1900) – Мәскеуде 1887ж. психиатрия курсын оқи бастады. Полиневритикалық алкогольдік психоз – «корсаков психозы»

Кәзіргі замандағы психиатрияның негізгі тараулары Балалар, жасөспірімдер және гериатриялық психиатрия қарастырады жас шамасына байланысты психикалық бұзылулардың ерекшеліктерін. Наркология бұл алкоголизм, нашақорлық және токсикоманияның диагностикасын, емін және алдан алуын зерттейтін пән. Соттық психиатрия сот-психиатриялық сараптаманың және ортаға қауіпті іс-әрекеттердің алдын алуының негізгі қағидаларын іске асырады. Әлеуметтік психиатрия назар аударады психикалық ауруларға алып келетін түрлі әлеуметтік факторларға.

Психотерапия науқастарды түрлі психотерапиялық әдіс әсерлері мен емдейді. Сексопатология сексульді бұзылулардын емі мен алдын алуын қарастырады және жүргізеді. Әскери психиатрия әскедегі адамдарда психикалық бұзылулардың ерекшеліктерін қарайды. Экологиялық психиатрия экологиялық апаттар кезінде психикалық өзгерістерді қарайды.